

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 17 mars 1926.
Godkänd av andra kammaren den 17 mars 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av dels vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1926—1927 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet, dels ock vissa beträffande samma huvudtitel väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	—
2 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård.....	B 30

Befattning.	Lönegrad.
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	173,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	6,000
	<hr/>
	Summa kronor 210,700;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 273,700 kronor, med 63,000 kronor till 210,700 kronor.

Beträffande denna framställning kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

2:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordinarie anslaget till övergångsstat för socialdepartementet (punkt 2) kommer riksdagen likaledes att framdeles anmäla sitt beslut.

Sociala verk och inrättningar.

3:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 3—12 framlagda förslag angående *dels* ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten, *dels* ordinarie förslagsanslag till övergångsstat för riksförsäkringsanstalten, *dels* extra förslagsanslaget för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, *dels* ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, *dels* extra förslagsanslaget till riksförsäkringsanstaltens dödsfallersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond m. m., *dels* ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring m. m., *dels* ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet, *dels* extra förslagsanslaget till upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet, *dels* ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen, *dels ock* extra anslaget för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

4:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 18,700 kronor.

Beträffande denna framställning kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

7:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till offentliga arbetsförmedlingen i riket (punkt 16), *dels* till medellösa arbetsökandes resor (punkt 17), *dels ock* till bekämpande av arbetslösheten (punkt 18) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

8:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 19) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för upprätthållande av *yrkesinspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 78,500 kronor.

9:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *föreningen för arbetarskydd i Stockholm* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21)

dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

dels ock vid bifall härtill höja det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 571,500 kronor, med 33,000 kronor till 604,500 kronor.

Av den i ämnet lämnade utredningen och sedan riksdagens vederbörande utskott vid besök å Svartsjöanstalten tagit närmare kännedom om anstalten och förhållandena därstädes, har riksdagen blivit övertygad om, att de av Eders Kungl. Maj:t äskade förhöjningarna av de i staten för tvångsarbetsanstalterna ingående anslagsposterna, i vad de avse nämnda anstalt, äro av behovet påkallade. Då riksdagen ej heller i övrigt haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag i vad detsamma angår Svartsjöanstalten, har riksdagen alltså helt ansiutit sig till förslaget i denna del.

Att staten för tvångsarbetsanstalterna, i vad den avser Landskronaanstalten, bestämmes på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har riksdagen ävenledes ansett sig böra bifalla.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen *dels* godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926

fördödade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927; *dels ock* höjt det ordinarie förslagsanlaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, nu 571,500 kronor, med 33,000 kronor till 604,500 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att för anordnande av en sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten H. Berven i augusti 1925 uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett, att de skäl, styrelsen för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö samt socialstyrelsen anfört till stöd för anordnande av en sluten avdelning vid anstalten i fråga, äro av den art, att de till fullo ådagalägga behovet av, att en dylik avdelning snarast kommer till uppförande. Såsom under nästföregående punkt omnämnts, har riksdagens vederbörande utskott genom besök å Svartsjöanstalten tagit närmare kändedom om anstalten och förhållandena därstädes och har riksdagen härav än mer styrkts i denna sin uppfattning. Riksdagen, som sålunda funnit sig böra anvisa medel för ändamålet i fråga, vill ock framhålla, att, enligt vad riksdagen inhämtat, genom utvidgning av anstalten, på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit, behovet av ytterligare anstaltsplatser av det slag, varom fråga är, skulle, så vitt nu kan förutses, för en avsevärd tid framåt vara täckt.

Om riksdagen alltså funnit sig böra anvisa medel för anordnande av en sluten avdelning vid Svartsjöanstalten och ävenledes — i betraktande av önskvärdheten av att byggnadsarbetena snarast bliva utförda — ansett, att hela det härför erforderliga beloppet bör beviljas å riksstaten för budgetåret 1926—1927, har den av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagssumman emellertid synts riksdagen kunna något reduceras. Visserligen har riksdagen icke haft något att erinra mot att arbetena utföras i enlighet med den plan, Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt och sålunda i överensstämmelse med ingivna ritningar, men synes det riksdagen, då enligt riksdagens mening vissa i kostnadsberäkningarna ingående poster blivit högt beräknade, samt då en del för byggnadsarbetet erforderlig materiel finnes att tillgå å platsen och på anstalten tillgängliga arbetskrafter i avsevärd utsträckning torde kunna användas vid vissa arbetens utförande, att kostnaderna för anordnandet av den slutna avdelningen böra kunna begränsas till 280,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för anordnande av en *sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten H. Berven i augusti 1925 uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 280,000 kronor.

12:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts under punkterna 23—29 framlagda förslag i fråga om *dels* anslag till driftkostnader för statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona, *dels* anslag till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, *dels* vissa övriga anslag till alkoholistvården

m. m., dels anslag till sjukkasseeväsendets befrämjande, dels anslag för understödande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, dels ock anslag till bestridande av kostnaderna för arbetsrådet kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

13:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 594,000 kronor.

I enlighet med av Eders Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt förslag anvisade 1925 års riksdag för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 ett extra förslagsanslag av 597,000 kronor.

Beloppets storlek hade därvid beräknats under iakttagande av att till styrelsen jämväl för budgetåret 1925—1926 av pensionsförsäkringsfondens medel komme att utbetalas det i fullmäktiges för fonden den 8 juni 1923 fastställda stat upptagna beloppet av 50,000 kronor såsom ersättning till statsverket för pensionsstyrelsens bestyr med fondens förvaltning.

Sammanlagt skulle sålunda under budgetåret 1925—1926 ett belopp å 647,000 kronor stå till förfogande för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m.

I sin skrivelse (nr 187, punkt 2:o) med anmälan om beslut i ärendet anförde riksdagen, bland annat, att i förevarande anslag inginge en post till ersättning till *sakkunniga hos pensionsstyrelsen* med 12,000 kronor. Dessa sakkunniga, till antalet fyra, åtnjöte och hade alltifrån pensionsförsäkringens tillkomst åtnjutit arvode å 3,000 kronor för år räknat. Enligt vad den till 1913 års riksdag avlåtna propositionen (nr 298) angående anslag till en centralanstalt för pensionsförsäkringsärenden, pensionsstyrelsen, gäve vid handen, hade arvodena bestämts till sagda belopp med hänsyn därtill, att de sakkunniga skulle kunna påräknas för att under en dag i veckan deltaga i behandlingen av vissa ärenden (allmänna ärenden, besvärsmål och pensionsärenden, som befundes vara av synnerligen tvistig beskaffenhet och därför syntes böra göras till föremål för en allsidigare utredning) ävensom för en del organisatoriska arbeten. Av de upplysningar, riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, syntes emellertid framgå, att de sakkunniga under de gångna åren icke tagits i anspråk för arbetet hos styrelsen i den utsträckning, som från början avsetts, och det syntes för den skull kunna ifrågasättas, huruvida icke en nedsättning av arvodena kunde anses motiverad. Riksdagen ville dock icke då vidtaga någon begränsning av desamma, utan frågan härom syntes i första hand böra prövas av Eders Kungl. Maj:t.

Enligt pensionsstyrelsens av Eders Kungl. Maj:t godkända förslag rörande anslag för budgetåret 1926—1927 för upprätthållande av styrelsens verksamhet, skulle de i det extra förslagsanslaget ingående särskilda posterna upptagas med följande belopp:

lönetillägg till generaldirektören	kronor	4,000: —
ersättning till 4 sakkunniga hos styrelsen, à 3,000 kronor	»	12,000: —
avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie be- fattningshavare hos styrelsen m. m., förslagsvis	»	350,000: —
ersättning åt styrelsens ombud, förslagsvis	»	80,000: —
resekostnads- och traktamentsersättning åt nämnda om- bud, förslagsvis	»	70,000: —
resekostnads- och traktamentsersättning åt styrelsen samt dess sakkunniga, högst	»	6,000: —
städning av styrelsens lokaler, värme och belysning m. m., förslagsvis	»	28,000: —
skrivmaterialier, telefon, böcker, bindning av kontors- böcker m. m., förslagsvis	»	26,000: —
tryckningskostnader, förslagsvis	»	45,000: —
inköp av inventarier, inklusive skriv- och räknemaskiner, förslagsvis	»	12,000: —
utgifter för fastigheterna samt diverse utgifter, förslagsvis	»	11,000: —
<hr/>		
Summa kronor		644,000: —

Då man även för budgetåret 1926—1927 borde kunna räkna med det be-
lopp å 50,000 kronor av pensionsförsäkringsfondens medel, vilket enligt fon-
dens stat tills vidare för budgetår utgår såsom ersättning till statsverket
för pensionsstyrelsens bestyr med fondförvaltningen, skulle alltså det för
upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. erforderliga total-
beloppet enligt detta förslag minskas med 50,000 kronor till 594,000 kronor.

Vad beträffar frågan om nedsättning av arvoden för de sakkunniga hos
pensionsstyrelsen har styrelsen på anförda skäl (sid. 88—89 i statsrådspro-
kollet) såsom sin mening uttalat, att prövningen av denna fråga lämpligen
borde äga rum först vid en något senare tidpunkt, förslagsvis sedan den
nya arbetsordningen för behandling av pensionsärenden tillämpats under
minst ett år. Till denna mening har departementschefen ock anslutit sig.

I samband med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till
behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (II: 53), vari, bland annat,
hemställts, att riksdagen ville besluta indraga sakkunnigebefattningarna hos
pensionsstyrelsen och i följd härav minska det extra förslagsanslaget till
upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet med 12,000 kronor.

Vidkommande först frågan om eventuell ändring i eller borttagande av
nu utgående arvoden till pensionstyrelsens sakkunniga, har, såsom ovan
nämnts, pensionsstyrelsen härutinnan ansett, att prövningen av denna fråga
lämpligen borde äga rum först vid en något senare tidpunkt, förslagsvis
sedan den nya arbetsordningen för behandling av pensionsärenden tillämpats
under minst ett år. Till denna uppfattning har departementschefen ock an-
slutit sig.

Även riksdagen är av den meningen, att ett definitivt ständpunkttagande
till denna fråga nu icke lämpligen bör ske, och kan riksdagen alltså icke bi-
falla det motionsvis väckta yrkandet om indragning av arvoden ifråga. Vad
detta yrkande beträffar, vill riksdagen framhålla, att riksdagen av vad pen-
sionsstyrelsen i frågan anført och av vad riksdagen ytterligare inhämtat

funnit det såväl ur det allmännas som styrelsens synpunkt vara till gagn, att ämbetsverket under nuvarande förhållanden har tillgång till ett rådgivande lekmanneelement, som i viss omfattning deltagit i styrelsens arbete. Med hänsyn emellertid till önskvärdheten av att de sakkunnigas medverkan icke vållar större utgifter än nödvändigt är, har riksdagen sökt närmare inhämta, huruvida en nedsättning i den för nästkommande budgetår till de sakkunniga utgående ersättningen skäligen skulle kunna ske. I betraktande av det antal sammanträden, i vilka de sakkunniga beräknats skola deltaga, och det arbete i övrigt, de sakkunniga synas hava att utföra, har riksdagen ansett, att arvodena tillsvidare från och med nästkommande budgetår kunna begränsas till 2,000 kronor. På grund härav kan det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet nedsättas med 4,000 kronor till 590,000 kronor.

Då vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och ovanberörda motion. II: 53, i vad densamma avser pensionsstyrelsens sakkunniga, för upprätthållande av *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 590,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att

dels besluta, att såsom bidrag till bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1926—1927 skall ur pensionsförsäkringsfonden såsom förskott till staten utbetalas ett belopp av 1,100,000 kronor;

dels för bestridande av återstoden av sagda kostnad för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 31,000,000 kronor;

dels ock medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit riksdagen har riksdagen ansett sig böra bifalla; och får riksdagen sålunda anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att såsom bidrag till bestridande av *statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring* för budgetåret 1926—1927 skall ur pensionsförsäkringsfonden såsom förskott till staten utbetalas ett belopp av 1,100,000 kronor,

dels för bestridande av återstoden av sagda kostnad för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 31,000,000 kronor,

dels ock medgivit, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) medgiva att av det förslagsanslag, som kunde komma att för budgetåret 1926—1927 beviljas för bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för vidtagande av åtgärder till

förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1926—1927 beviljats för bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för *vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till *ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

17:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *ersättning till häradskrivarna för pensionsförteckningar* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 35) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvården i allmänhet*, nu 1,000,000 kronor, med 240,000 kronor till 1,240,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att till understöd åt svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

Riksdagen har med hänsyn till de nu för förbundet närmast föreliggande arbetsuppgifterna icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Riksdagen vill dock ifrågasätta, huruvida icke efter nästa budgetår nedsättning av ifrågavarande statsbidrag må kunna ske.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen till understöd åt *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 20,000 kronor.

20:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 till *statsinspektion av fattigvården* anvisat ett extra anslag av 49,650 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen till *bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen ansett sig böra bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor.

23:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran (punkt 40) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

24:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42)

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning jämväl å inspektrisen över sjuksköterskeväsendet;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar hos medicinalstyrelsen från och med den 1 juli 1926 på följande sätt:

Befattning	Lonegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 13,000 kronor	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byråveterinär	B 26
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
1 ombudsman	B 24
3 sekreterare	B 24
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 22
1 kassör	B 21
5 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

dels godkänna följande stat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat:

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	271,800
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73,600
	Summa kronor 357,300;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågasvarande befattningshavare hos medicinalstyrelsen;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 350,500 kronor, med 6,800 kronor till 357,300 kronor.

Nu gällande stat för medicinalstyrelsen är av följande utseende:

Stat:

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	265,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73,600
	Summa kronor 350,500.

Den av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän är föranledd därav, att, enligt vad Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt, den hos styrelsen anställda inspektrisen över sjuk-sköterskeväsendet skulle uppföras å ordinarie stat.

Då med hänsyn till sjuksköterskeväsendets vidmakthållande och utveckling ett stadigvarande behov av sjuksköterskeinspektrisbefattningen lärers få anses föreligga, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att befattningen i fråga från och med nästkommande budgetår uppföres å medicinalstyrelsens ordinarie stat. I betraktande av de fordringar i avseende å personliga kvalifikationer, praktisk erfarenhet m. m., som måste ställas på sjuksköterskeinspektrisen, förutsätter emellertid riksdagen, i likhet med allmänna civilförvaltningens lönenämnd, att i de fall, då befattningen vid framdeles uppstående vakans skall tillsättas — varvid, på sätt lönenämnden påpekat, rekryteringen endast i undantagsfall torde komma att ske med innehavare av tidigare statstjänst — den person, som härtill utses, icke omedelbart tilldelas ordinarie anställning, utan att tjänsten dessförinnan uppehålls på förordnande under den tid, som kan anses erforderlig för bedömning av vederbörandes kvalifikationer och lämplighet för densamma.

Vad härefter angår den löneställning, som bör tillkomma befattningen i fråga, har, såsom av statsrådsprotokollet framgår, Eders Kungl. Maj:t i anledning av den i samband med ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas av-

löningsförhållanden vidtagna revisionen av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 genom brev den 26 juni 1925 placerat befattningen från och med den 1 juli sistsagda år i lönegraden B 20. Enligt Eders Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle befattningen hänföras till lönegraden B 22. Riksdagen uppskattar visserligen till fullo de krav, som, enligt vad ovan framhållits, måste ställas på innehavaren av befattningen i fråga, men har dock icke kunnat undgå att finna den sålunda föreslagna placeringen väl hög. Efter övervägande och med beaktande av de förbättringar i lönehänseende, som sedan befattningens tillkomst tillerkänts innehavaren av densamma, har riksdagen ansett en placering i 20:e lönegraden vara tillfyllest. På grund härav kan den i Eders Kungl. Maj:ts förslag till stat för medicinalstyrelsen ingående posten för avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 768 kronor eller i runt tal 800 kronor och det av Eders Kungl. Maj:t åskade ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen nedsättas till 356,500 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning jämväl å inspektrisen över sjuksköterskeväsendet,

dels bestämt antalet ordinarie befattningar hos medicinalstyrelsen från och med den 1 juli 1926 på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 13,000 kronor	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byråveterinär	B 26
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
1 ombudsman	B 24
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
5 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

dels godkänt följande stat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat:	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	271,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73,600
<hr/> Summa kronor 356,500;	

dels förklarat, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva lönereregleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakvarande befattningshavare hos medicinalstyrelsen,

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *medicinalstyrelsen*, nu 350,500 kronor, med 6,000 kronor till 356,500 kronor.

26:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 23,000 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen sålunda, under hänvisning tillika till vad under föregående punkt anförts, anmäla, att riksdagen för upprätthållande av *medicinalstyrelsens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 23,000 kronor.

27:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier (punkt 44), *dels* till förste provinsialläkare och provinsialläkare (punkt 45), *dels ock* till tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare (punkt 46) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har riksdagen ansett sig böra bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

29:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare (punkt 48) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

30:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl.* med 500 kronor.

31:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 50) har riksdagen

dels beslutat att beträffande det ordinarie reservationsanslaget till *avlöning åt civila läkarstipendiater* i riksstaten för budgetåret 1926—1927 icke upptaga något belopp,

dels ock medgivit, att av uppkomna reservationer å nämnda anslag må för bestridande av kostnaderna för avlöningsförhöjning åt fyra civila läkarstipendiater under samma budgetår användas ett belopp av 6,000 kronor.

32:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bidrag till extra provinsialläkares avlöande (punkt 51) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

33:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52) har riksdagen för beredande av *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

34:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag till hospital och asyler (punkt 53) har riksdagen redan förut i skrivelse nr 38 anmält sitt beslut; varom riksdagen velat här erinra.

35:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *övergångsstat för hospital och asyler*, nu 15,240 kronor, med 6,180 kronor till 9,060 kronor.

36:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 55) har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vid hospital och asyler anställda läkare* med 500 kronor.

37:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag för utvidgning av köksbyggnaden vid Uppsala hospital och asyl (punkt 56) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för uppförande av vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten L. N. Gramén i augusti och september 1923 upprättade ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 87,200 kronor.

Att, i enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, ifrågavarande lantbruksbyggnader utan uppskov komma till uppförande, finner sig riksdagen böra medgiva.

Vid granskning av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag har riksdagen emellertid icke kunnat undgå att finna, att då, såsom här är fallet, fråga är om byggnader vid ett mindre lantbruk, kostnaderna för byggnadernas uppförande blivit väl högt beräknade. Genom förenklingar i byggnadsättet och då, såsom i statsrådsprotokollet påpekats, virke från hospitalets skog i viss utsträckning står till förfogande samt vid hospitalet tillgängliga arbetskrafter torde kunna biträda vid byggnadsarbetet, synes riksdagen, att kostnaderna för byggnadernas uppförande kunna begränsas till 75,000 kronor.

I detta sammanhang vill riksdagen hava uttalat, att med den erfarenhet, som hittills vunnits, upplåtelse av jordbruk till hospitalen synes böra hädanefter äga rum endast i de fall, då synnerliga skäl därtill kunna anföras.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för uppförande av *vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten L. N. Gramén i augusti och september 1923 upprättade ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58)

dels medgiva, att ändringsarbeten i de s. k. C-paviljongerna vid Lunds hospital och asyl må, i huvudsaklig överensstämmelse med av stadsarkitekten J. Anchert år 1925 uppgjorda ritningar, utföras för en beräknad kostnad av 279,000 kronor,

dels ock till ändamålet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Riksdagen, som tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, har i likhet med departementschefen ansett, att en ombyggnad av ifrågasvarande paviljonger är ur såväl sjukvårds- som allmän humanitär synpunkt oavvislig, och har riksdagen alltså funnit sig böra medgiva att byggnadsarbetet i fråga utföres.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har arkitekten C. Westman i avgivet yttrande över de av arkitekten J. Anchert uppgjorda ritningarna och kostnadsberäkningarna, vilka senare sluta å ett belopp av 257,478 kronor 25 öre, icke haft något att erinra mot ritningarna, men ansett kostnaden för byggnadsarbetena böra höjas till det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade beloppet. Tillräckliga skäl för en dylik höjning av kostnadsberäkningarna har riksdagen emellertid icke funnit föreligga, utan anser riksdagen, som ej haft något att anmärka mot ritningsförslagen, att byggnadsarbetena böra kunna komma till utförande för det av arkitekten Anchert beräknade beloppet, eller för i avrundat tal 260,000 kronor. För nästkommande budgetår torde härav enligt riksdagens mening böra anvisas 140,000 kronor och återstoden beräknas utgå under den därpå följande budgetterminen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att *ändringsarbeten i de s. k. C-paviljongerna vid Lunds hospital och asyl* må, i huvudsaklig överensstämmelse med av stadsarkitekten J. Anchert år 1925 uppgjorda ritningar, utföras för en beräknad kostnad av 260,000 kronor

dels ock till ändamålet för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 140,000 kronor.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till fortsättande av arbetena med anläggning av ett hospital vid Hälsingborg för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till fortsättande av arbetena med anläggning av ett *hospital vid Hälsingborg* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för uppförande av stallbyggnad och bostadshus vid Hälsingborgs hospital i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 82,300 kronor.

I likhet med departementschefen har riksdagen ansett behov av ifrågasvarande byggnader förefinnas. Emellertid synes det riksdagen, att kostnaderna för uppförande såväl av stallbyggnaden som bostadshuset beräknats

väl högt och torde desamma genom förenklingar i byggnadssättet kunna ganska avsevärt reduceras. Riksdagen, som alltså icke kunnat anvisa anslag till det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet, har funnit, att ett anslag å 70,000 kronor bör vara för ändamålet tillfyllest.

Riksdagen har sålunda för uppförande av *stallbyggnad och bostadshus vid Hälsingborgs hospital* i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordat förslag för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) medgiva att för fortsättande av arbetena med uppförande av paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital må av uppkommande besparingar å de av riksdagen anvisade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljonger för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital användas ett belopp av 377,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså medgivit, att för fortsättande av arbetena med uppförande av *paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds hospital* må av uppkommande besparingar å de av riksdagen anvisade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljonger för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital användas ett belopp av 377,000 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen sinnessjukvårdsanstalterna, med rubriken bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 865,000 kronor.

Riksdagen, som funnit Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke giva anledning till erinran, har under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen sinnessjukvårdsanstalterna, med rubriken *bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 865,000 kronor.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att höja det ordinarie förslagsanslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa nu 427,000 kronor, med 73,000 kronor till 500,000 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen ansett sig kunna godkänna de av medicinalstyrelsen för instundande budgetår föreslagna beräkningarna av anslagen till anstalter för obildbara sinnesslöa, anstalterna för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och epileptikeranstalterna, får alltså beträffande Eders Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa*, nu 427,000 kronor, med 73,000 kronor till 500,000 kronor.

45:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa*, som icke äro fallandesjuka, nu 647,500 kronor, med 47,500 kronor till 600,000 kronor.

46:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *epileptikeranstalter*, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för budgetåret 1926—1927 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 24,755 kronor,

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 26,700 kronor,

dels ock till täckdikningsarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket ett extra reservationsanslag av 1,875 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser anslag till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid den anstalt, varom nu är fråga, har riksdagen ansett sig kunna bifalla. Riksdagen har sålunda medgivit inrättandet av den föreslagna räkenskapsförarbefattningen vid anstalten, och har riksdagen icke funnit skäl till erinran mot storleken av de för befattningshavaren i fråga föreslagna avlöningsförmånerna.

Vad däremot beträffar Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad det angår anslag till driftkostnader i övrigt för anstalten, har riksdagen, som icke kunnat undgå att finna den i omkostnadsstaten upptagna posten för eldning, belysning och elektrisk kraft väl högt beräknad, ansett detta anslag kunna något reduceras, förslagsvis till 26,200 kronor.

Mot Eders Kungl. Maj:ts förslag om anslag till täckdikningsarbeten har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för budgetåret 1926—1927 anvisat *dels* till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar* ett extra anslag av 24,755 kronor,

dels till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 26,200 kronor,

dels ock till *täckdikningsarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket* ett extra reservationsanslag av 1,875 kronor.

48:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att för budgetåret 1926—1927 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 11,575 kronor,

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 14,400 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså för budgetåret 1926—1927 anvisat

dels till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor* ett extra anslag av 11,575 kronor,

dels ock till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt* ett extra förslagsanslag av 14,400 kronor.

49:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett m. fl.* med 1,000 kronor.

50:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69) har riksdagen till *täckande av motsedd brist å anslaget till underhåll av Järrsö sjukhus för spetälska* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 2,000 kronor.

51:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen till beredande av *understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att *dels* till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 515,000 kronor,

dels ock medgiva, att till utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustsanatoriet Apelviken må av Eders Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett bidrag av högst 164,500 kronor, att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunder och på villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser statsbidrag till utförande av vissa byggnadsarbeten vid Apelvikens kustersanatorium, har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Då riksdagen ej heller funnit anledning till anmärkning mot det av Eders Kungl. Maj:t till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter äskade anslagsbeloppet, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 515,000 kronor,

dels ock medgivit, att till utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustsanatoriet Apelviken må av Eders Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett bidrag av högst 164,500 kronor, att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunder och på villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 2,800,000 kronor, med 150,000 kronor till 2,950,000 kronor.

Riksdagen, som i likhet med departementschefen anser, att nu gällande grunder för statsbidrag av ifrågavarande slag tills vidare böra lämnas orubade, har icke funnit anledning till erinran mot storleken av det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade anslaget och får alltså anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 2,800,000 kronor, med 150,000 kronor till 2,950,000 kronor.

54:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för beredande av bidrag till resor för vissa patienter vid kustersanatorierna, att utgå i huvud-

saklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått en inom riksdagen väckt motion (II: 149) däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till den under förevarande punkt föreslagna ändringen i grunderna för beräkningen av bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, att jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett därvid må inräknas, samt att patient boende på mer än 20 km. avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation och utan tillgång till av statens järnvägar eller postverket anordnad biltrafik må vara berättigad till resebidrag, beräknat efter 10 öre per km. för väglängd, överstigande 20 km.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och nyssberörda motion (II: 149) för beredande av *bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna*, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor, att utgå i enlighet med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 angivna grunder, dock med den jämkning i desamma, att bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna må omfatta jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett ävensom, där patient är boende på mer än 20 kilometers avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation eller till av statens järnvägar eller postverket anordnad automobiltrafiklinje, reseersättning av 10 öre per kilometer för den del av vägen till kommunikationsmedlet i fråga, som överstiger 20 kilometer.

55:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård* med 1,500 kronor.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att såsom bidrag till folksanatorierna för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså såsom bidrag till *folksanatorierna* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 150,000 kronor.

57:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att till understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke givit riksdagen anledning till erinran, har riksdagen alltså till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

58:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten*, nu 60,000 kronor, med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 anvisat *dels* såsom bidrag till *radiumhemmets i Stockholm poliklinik* ett extra anslag av 15,000 kronor, *dels ock* såsom bidrag till *hemmets klinik* ett extra förslagsanslag av 28,000 kronor.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att för beredande av bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för beredande av *bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade grunder, dock med den jämkning i desamma, att bidrag jämväl må omfatta avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett.

61:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till bidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

Då riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

62:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 81) har riksdagen till *bidrag för driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 900,000 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82)

dels höja det ordinarie förslagsanslaget för bidrag till resor för vanföra jämte vårdare nu 85,000 kronor, med 5,000 kronor till 90,000 kronor,

dels ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslaget användning.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehåft en inom riksdagen väckt motion (II: 150) däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till den under förevarande punkt föreslagna ändringen i grunderna för beräkningen av »bidrag till resor för vanföra jämte vårdare», att jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett därvid må inräknas, samt att patient, boende på mer än 20 km. avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation och utan tillgång till av statens järnvägar eller postverket anordnad biltrafik, må vara berättigad till resebidrag, beräknat efter 10 öre pr km. för väglängd överstigande 20 km.

I överensstämmelse med riksdagens ovannämnda, under punkt 54 anmälda beslut och då riksdagen icke haft något att erinra mot den av Eders Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ifrågavarande anslag, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag samt ovanberörda motion, II: 150, höjt det ordinarie förslagsanslaget för *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare*, nu 85,000 kronor, med 5,000 kronor till 90,000 kronor, att utgå i enlighet med av departementschefen, i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 angivna grunder, dock med den jämkning i desamma, att bidrag till resor för vissa vanföra jämte vårdare må omfatta jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett ävensom, där patient är boende på mer än 20 kilometers avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation

eller till av statens järnvägar eller postverket anordnad automobiltrafiklinje, reseersättning av 10 öre per kilometer för den del av vägen till kommunikationsmedlet i fråga, som överstiger 20 kilometer.

64:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 83) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m.*, nu 120,000 kronor, med 3,000 kronor till 123,000 kronor.

65:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till statsbidrag till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

66:o) I två likalydande motioner (I: 29 och II: 44) har hemställts, att riksdagen ville besluta en skrivelse till Eders Kungl. Maj:t med anhållan, att Eders Kungl. Maj:t täcktes till nästa års riksdag framlägga proposition rörande statsbidrag till sjukhem för kroniskt sjuka.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I den vid 1918 års riksdag framlagda propositionen med förslag till lag om fattigvården m. m. (prop. nr 135) har vederbörande departementschef — efter att hava lämnat referat av vad fattigvårdslagstiftningskommittén yttrat om ordnandet av vården för kroniskt sjuka — i ärendet bl. a. anfört följande (sid. 230—231):

'Det av kommittén framlagda förslaget, att landstingen böra taga hand om anstaltsvården av kroniskt eller obotligt sjuka, har i allmänhet vunnit avslutning bland de hörda myndigheterna. I princip åligger vården av kroppsligt sjuka redan nu landstingen, och det torde allenast varit den omständigheten, att lasaretten och sjukstugorna i allmänhet blott räckt till för de akut sjuka, som gjort, att antalet kroniskt sjuka å dessa anstalter blivit tämligen begränsat. Kommitténs förslag innebär alltså enligt min uppfattning en följdriktig utveckling av redan bestående förhållanden.

Då, enligt vad allmänt erkännes och från åtskilliga håll med styrka framhålls, behovet av lämplig anstaltsvård för dessa sjuka är synnerligen stort, har det naturligen varit önskligt, om man verkligen kunnat taga steget fullt ut och förelägga landstingen såsom en skyldighet att anskaffa vårdplatser för dem. På sätt kommittén anmärkt, böra emellertid anstalter för vård av kroniskt sjuka i likhet med andra sjukvårdsanstalter ordnas icke enbart med hänsyn till sjuka, som fattigvården har att omhändertaga, och lösningen av problemet i denna omfattning ligger alltså utanför det nu föreliggande ämnet. För övrigt äro härvid många andra omständigheter att beakta, och frågan om ordnandet av vården utav kroniskt eller obotligt sjuka torde därför så snart ske kan böra upptagas till en allsidig utredning. Vid en sådan utredning bör naturligtvis komma under överbäggande lämpligaste sättet att anordna sådana anstalter och statsbidrag till anläggning och drift, o. s. v.'

Det särskilda utskott, till vilket denna proposition blev remitterad, anförde rörande vården av kroniskt sjuka följande (sid. 23—24):

'På sätt så väl kommittén som departementschefen framhållit böra anstalter för vård av kroniskt sjuka icke ordnas enbart för understödstagare utan, i likhet med andra sjukvårdsanstalter, för sjuka i allmänhet. Frågan om ordnandet av vården för kroniskt sjuka ligger därför egentligen utanför fattig-

vårdslagstiftningen. Då en tillfredsställande vård av understödstagare, som lida av svårare kroniska sjukdomar, icke kan lämnas, utan att sjukvården för kroniskt sjuka i allmänhet ordnas, kan dock detta senare spörsmål icke i detta sammanhang lämnas obeaktat. Både kommittén och departementschefen hava framhållit angelägenheten av att denna fråga snarast möjligt upptages till utredning, och utskottet vill för sin del ytterligare understryka angelägenheten av att frågan snart bringas till lösning. Beträffande sättet härför har även utskottet den uppfattningen, att anskaffandet av anstalterna och ombesörjandet av vården bör i främsta rummet bliva en landstingens angelägenhet. För att underlätta landstingens uppgift torde här såsom i fråga om tuberkulosvården staten böra lämna bidrag till både byggnads- och driftkostnaderna. De grunder, som i övrigt här böra följas, torde först kunna uppgöras vid den utredning, som Kungl Maj:t lärer böra anordna.'

Mot detta yttrande gjordes i riksdagen ingen erinran, när lagen om fattigvård antogs i enlighet med utskottets förslag.

År 1920 blevo därpå sakkunniga tillkallade för verkställande av utredning och avgivande av förslag beträffande vården av kroniskt sjuka, och avgåvo dessa sakkunniga i februari 1921 sitt betänkande i ärendet. Angående behovet av åtgärder för skapandet av vårdplatser för kroniskt sjuka yttras häri (sid. 13) följande:

'Att vården av de kroniskt sjuka för närvarande i Sverige lämnar mycket övrigt att önska, under det att sjukhusvården för övrigt står mycket högt, beror utan tvivel på att landstingen och de städer, som icke deltaga i landsting, hittills haft så omfattande uppgifter att lösa i avseende å övrig sjukhusvård, att deras tid och ekonomiska möjligheter ännu ej räckt till för den kroniska sjukhusvården. Därtill kommer, att lasaretsstadgan för att förekomma att lasaretten ej till det yttersta utnyttjas för de akuta och påverkbara fallen, direkt fritagit lasaretten från vården av de obotligt sjuka. Lasaretsstadgans 6 § 3 mom. säger nämligen: »Å lasarett mottages ej obotligt sjuk, såvida icke hans sjukdom av läkaren anses vara av den beskaffenhet, att någon tids lasaretsvård skulle för den sjuke medföra väsentlig lindring i hans tillstånd eller för någon tid möjligen återställa hans förvärvsförmåga och hinder för andra inträdessökande icke genom mottagandet vallas. — Under inga förhållanden må obotligt sjuk å lasarettet emottagas, därest hans sjukdom kan medföra större obehag för övriga sjuka.'

I allmänhet kan åt de s. k. »obotligt sjuka» ej lämnas ens den lasaretsvård, som lasaretsstadgan tillåter. Antalet vårdplatser å våra lasarett och sjukhus är så knappt, att icke ens de, som äro i trängande behov av lasaretsvård, där kunna mottagas. Ett intagande av kroniska »obotliga» fall, som alltid fordra en längre tids behandling för att denna, på sätt stadgan säger, skall medföra en väsentlig lindring i den sjukes tillstånd eller för någon tid möjligen återställa hans förvärvsförmåga, vållar alltid hinder för en mängd andra fall att få nödvändig lasaretsvård. Därtill kommer att ej få av de obotligt sjuka genom sin svårskötthet och sina utdunstningar medföra sådana obehag för övriga sjuka, att de icke kunna å lasaretten utan större olägenhet vårdas.

Beträffande organisationen av den kroniska sjukvården anföra de sakkunniga följande (sid. 28—29):

Det torde ej vara tvivel underkastat, att frågan skulle få sin allra bästa lösning, om den från början omhändertoges av landstingen, resp. de städer, som ej deltaga i landsting.

De skäl som tala härför, äro följande:

Landstingen (i det följande underförstås härvid även de städer, som ej delta i landsting) hava, såsom ovan visats, en långvarig och rik erfarenhet i sjukhusfrågor, vilka de handlagt på ett för Sverige hedrande och för de sjuka synnerligen välsignelsebringande sätt.

Landstingen torde i allmänhet vara de enda lokala myndigheter, som kunna anses kompetenta att överblicka frågan något så när enhetligt och i stort och efter verkställd lokal utredning av sjukhemsfrågan genom in-tresserade läkare- och landstingskrafter lösa frågan för landstingets vidkommande på det för de sjuka bästa och mest praktiska, för landstingens fattigvårdssamhällen billigaste sättet.

Emellertid framhålla de sakkunniga, att denna sjukvårdsfråga lämpligen kan lösas på olika sätt med hänsyn till redan befintlig sjukhusorganisation, länets utbredning och folktäthet, redan befintliga lokalmöjligheter, o. s. v. I sistnämnda hänseende betonas särskilt, att det givetvis icke möter något hinder att till sjukhem aptera äldre för annan sjukvård obehövligen sjukhus eller att inreda andra äldre byggnader till sjukhem.

De sakkunnigas förslag går ut på, att statsbidrag skall lämnas såväl till anordnandet av sjukhem för kroniskt sjuka som till driftkostnaderna vid sådana sjukvårdsanstalter. Rätt till bidrag för uppförande eller inrättande av vårdanstalt för kroniskt sjuka skulle tillkomma såväl landsting som stad med högst 15,000 invånare och landskommun med högst hälften av kostnaderna (utgifter för tomt och inventarier ej inberäknade), dock högst 2,000 kronor för sjukplats vid nybyggnad, högst 1,500 kronor för sjukplats vid inköp eller om- och tillbyggnad för ändamålet av äldre byggnad samt högst 1,000 kronor för sjukplats för inredning av byggnad, som redan befinner sig i vederbörandes ägo. Vad statsbidraget till driftkostnaderna vid sjukhem för kroniskt sjuka beträffar, föreslogs detta skola utgå med en tredjedel av den verkliga driftkostnaden, dock högst en krona för dag och patient.

Efter framkomsten av detta förslag hava nu snart 5 år förflutit, utan att proposition i ärendet blivit förelagd riksdagen. Följden härav har blivit den, att ett flertal landsting ännu icke anordnat något sjukhem för kroniskt sjuka, och inom de län, där sådana kommit till stånd vare sig på enskilt initiativ eller genom landstingets eller kommuners försorg, torde platsantalet i allmänhet alls icke motsvara länets behov. Då nu den nya fattigvårdslagen, vilkens bestämmelser om anstaltsväsen träda i kraft den 1 januari 1929, föreskriver (32 §), att med svårare sjukdom behäftade understödstagare skola vårdas i särskilda rum och avdelningar, är det av största vikt, att det med det snaraste kan inom de olika landstingsområdena uppgöras en fullständig plan, huru vården av de kroniskt sjuka skall ordnas. Hittills torde

erforderligt antal platser för denna kategori av sjuka endast kommit till stånd i en del större kommuner genom anordnande av särskilda sjukavdelningar för kroniskt sjuka vid fattigvårdsanstalterna. För landskommunerna ställer det sig emellertid mycket svårare att ordna vården av de kroniskt sjuka. Det vore därför, såsom från olika håll framhållits, i hög grad önskvärt, att landstingen åtog sig även denna vård.

Där epidemisjukstugor på grund av den koncentrerings av epidemivården till större epidemisjukhus, som efter den nya epidemilagens antagande flerstädes ägt rum, icke äro behöfliga för sitt hittillsvarande ändamål, torde de lämpligen kunna tagas i anspråk som sjukhem för kroniskt sjuka, å vilka icke så stora fordringar kunna vara erforderliga som å andra sjukhus. Även numera utrymda äldre sjukhus av annat slag böra därför med ringa kostnad kunna apteras till sjukhem för kroniskt sjuka.

I följd av det av 1918 års riksdag givna löftet om statsbidrag till anordnande av sjukhem för kroniskt sjuka ställa sig emellertid många landsting — däribland även sådana, som hava sjukhus av nu nämnda slag disponibla — alltjämt avvaktande, i väntan på att nämnda löfte skall bli infriat. Icke minst hänsynen till att ordnandet av fattigvårdens anstaltsväsen ej må bli allt för betungande för landskommunerna talar för att riksdagen blir i tillfälle att snarast möjligt fatta definitivt beslut i denna fråga.»

Då riksdagen, i likhet med motionärerna, anser det vara av vikt, att frågan om statsbidrag till anordnande av sjukhem av det slag, som i motionen avses, snarast vinner sin lösning, får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt framlägga förslag rörande statsbidrag till sjukhem för kroniskt sjuka.

67:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *allmän hälso- och sjukvård*, nu 890,000 kronor, med 40,000 kronor till 850,000 kronor.

68:o Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader (punkt 86) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

69:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87) har riksdagen *dels* till bestridande av kostnaderna för *statens skola för utbildning av distriktssköterskor* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 8,000 kronor,

dels till *stipendier för sjuksköterskor för genomgående av nämnda skola* för samma budgetår anvisat ett extra anslag av 16,000 kronor,

dels ock för beredande av *bidrag för anställning av distriktssköterskor* för samma budgetår anvisat ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor.

70:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

71:o Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* för beredande av bidrag till avlöning åt *distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor*

(punkt 89) *dels ock* till beredande av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl. (punkt 90) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

72:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91)

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning å befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna,

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna och dessa befattningshavares placering i lönegrad på följande sätt:

Befattning	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
2 överlärare	B 28
2 barnmorskelärare	B 21

dels besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1926 lända till efterrättelse beträffande ordinarie tjänstemän vid barnmorskeläroanstalterna:

befattning såsom överlärare och barnmorskelärare vid läroanstalt för barnmorskor må vara förenad med befattning vid det barnbördshus, dit läroanstalten är förlagd,

dels godkänna de av departementschefen framlagda förslagen till stater för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och Göteborg, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927,

dels besluta, att, där sådan ordinarie tjänsteman vid barnmorskeläroanstalterna, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbara någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburet för juli månad 1926, om de ditillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande,

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsarrangemang må bestridas av de i staterna för barnmorskeläroanstalterna upptagna anslagsposterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän,

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löneordningen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande barnmorskeläroanstalterna,

dels ock, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen hälsovård i allmänhet uppförda ordinarie anslaget till barnmorskeundervisningen och barnbördshusen, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 87,828 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om ny definitiv löneordning för befattningshavarna vid barnmorskeläroanstalterna har riksdagen ansett sig böra bifalla. Riksdagen har alltså beslutat, att avlöningsreglementet för befatt-

ningshavare vid statsdepartement m. fl. verk skall bringas i tillämpning å befattningshavarna i fråga, och anser riksdagen såväl de av Eders Kungl. Maj:t för överlärare och barnmorskelärare föreslagna löneförmånerna som de ifrågasatta arvodena till lärare i barnavård, överbarnmorskor och assistentbarnmorskor väl avvägda. De föreslagna särskilda avlönings- och övergångsbestämmelserna hava ej givit riksdagen anledning till anmärkning.

Då riksdagen icke heller haft något att erinra mot de framlagda förslagen till stater för ifrågavarande anstalter och jämväl i övrigt funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels beslutat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning å befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna,

dels bestämt antalet ordinarie befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna och dessa befattningshavares placering i lönegrad på följande sätt:

Befattning	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
2 överlärare.....	B 28
2 barnmorskelärare	B 21

dels beslutat följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1926 lända till efterrättelse beträffande ordinarie tjänstemän vid barnmorskeläroanstalterna:

befattning såsom överlärare och barnmorskelärare vid läroanstalt för barnmorskor må vara förenad med befattning vid det barnbördshus, dit läroanstalten är förlagd,

dels godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 framlagda förslagen till stater för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och Göteborg, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927,

dels beslutat, att, där sådan ordinarie tjänsteman vid barnmorskeläroanstalterna, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skall komma att äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande,

dels medgivit, att kostnaderna för berörda övergångsordning må bestridas av de i staterna för barnmorskeläroanstalterna upptagna anslagsposterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän,

dels förklarat, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne regleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande barnmorskeläroanstalterna,

dels ock med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen hälsovård i allmänhet uppförda ordinarie anslaget till *barnmorskeundervisningen och barnbördshusen*, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 87,828 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92) att till anordnande av repetitionskurser för barnmorskor för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 17,250 kronor.

Då Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om höjning av nu utgående anslag för anordnande av ifrågavarande kurser synts riksdagen befogat, får riksdagen anmäla, att riksdagen till anordnande av *repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 17,250 kronor.

74:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till skyddskoppypningen (punkt 93) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

75:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) har riksdagen under avdelningen hälsovård i allmänhet under rubriken *resestipendier åt civila läkare* uppfört ett ordinarie reservationsanslag av 5,250 kronor.

76:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till åtgärder för åstadkommande av en förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden (punkt 95) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

77:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till överståthållarämbetet (punkt 96) och befattningshavare vid länsstyrelserna (punkt 97) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

78:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 98) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 200 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att höja det ordinarie anslaget till fögderiförvaltningarna, nu 2,358,531 kronor, med 9,469 kronor till 2,368,000 kronor.

Då riksdagen, i likhet med departementschefen ansett en förhöjning av ifrågavarande anslag motiverad samt icke haft något att erinra mot storleken av anslagsbeloppet, har riksdagen höjt det ordinarie anslaget till *fögderiförvaltningarna*, nu 2,358,531 kronor, med 9,469 kronor till 2,368,000 kronor.

80:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra reservationsanslag av 43,550 kronor.

81:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att till bestridande av vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926 för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till bestridande av *vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102) att till täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 31,130 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till *täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra anslag av 31,130 kronor.

Polisväsendet.

83:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103) att till polisväsendet i riket, för användning i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,750,000 kronor.

De förslag i skilda hänseenden, Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt framlagt, har riksdagen ansett sig böra bifalla och får alltså anmäla, att riksdagen till *polisväsendet i riket*, för användning i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,750,000 kronor.

84:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 459,000 kronor.

Då den av departementschefen gjorda beräkningen av förevarande anslag icke givit riksdagen anledning till erinran samt riksdagen funnit sig böra bifalla vad i övrigt i samband med ifrågavarande anslagsäskande föreslagits, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet*, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisat ett extra förslagsanslag av 459,000 kronor.

85:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 105) har riksdagen ur riksstaten uteslutit det ordinarie anslaget till *polisväsendet i Stockholm*.

86:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. (punkt 106) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

Diverse.

87:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg (punkt 107) kommer riksdagen att framdeles anmäla sitt beslut.

88:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 108) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och trakta-mentspenningar*, nu 800,000 kronor, med 50,000 kronor till 750,000 kronor.

89:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109) att höja det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. nu 1,200,000 kronor, med 175,000 kronor till 1,375,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 1,200,000 kronor, med 175,000 kronor till 1,375,000 kronor.

90:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 110), *dels* till beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (punkt 111), *dels* för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 112), *dels ock* till tryckningskostnader (punkt 113) kommer riksdagen att framdeles anmäla sina beslut.

Övriga ordinarie anslag.

91:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke blivit här ovan särskilt omnämda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 17 mars 1926.

Med undersåtlig vördnad.